

« zurück blättern vor »

SPRYS subst. m. (f.), ab 1437; auch *sprysa, sprysz, szprys*. **1** ‘Stange, um ein Floß vom Ufer abzustoßen’ – ‘draż używany do odpychania tratwy od brzegu’: 1473 Wisł nr 228 s.88, STP *Spris precentaculum*. o 1532 BartBydg 163b, SPXVI *trudes, fustis ferratus od tendendos naves, sprisz*. o 1588 Calep 837b, SPXVI *Praepilatae – Kostur Sprys*. o 1590 Koch.A., DRAPŹEG *Powstaną marinarze, á z wielkim wołaniem Tám ossek [...]] Y sprysów zaostrzonych*. o (1595) 1598 KlonFlis C3v, SPXVI *Wież przewoźniku / czy cię mam zwąć flifem / Z kowánym sprysem*. o (1691) 1907 Pot.Ogr.Fr.1 288 *żona cienka jako sprysa*. o (1691) 1907 Pot.Ogr.Fr.2 205 *W ostatku sprysą, choćby i oddychać, Aże szturm spuści, do brzegu dopychać*. o [LBel.] 1780 Włodek Sł (daw. zan.), MAY *Sporys [!]* – *draż przewoźnikow*. – STP, SPXVI, CN, TR, L, SWIL, SW (stp.). **2** ‘Strebe, die eine Wand stützt’ – ‘podpora umocnienia ścianę’: (†1696) 1728 Pot.Arg. 33, L o 1780 Włodek Sł (daw. zan.), MAY *Sporys [!]* – *podpora, twierdza w budowanie, murowaniu*. o [LBel.] vor 1861 SWIL *Trzeba sprysami podeprzyć tę ścianę*. – CN, TR, L (archit.), SWIL (ar.), SW (stp.). **3** ‘Mast auf einem kleinen Schiff’ – ‘maszt na małym statku’: Sw (fl.). o **Var:** *sprys* subst. m., 1437 Wisł nr 228 s.88, STP o [LBel.] 1780 Włodek Sł (daw. zan.), MAY – STP, SPXVI, CN, TR, L, SWIL, SW (stp.); *sprysa* subst. f., (1691) 1907 Pot.Ogr.Fr.1 288 – L, SWIL, SW (stp.); *sprysz* subst. m., [einzQu.] 1532 BartBydg 163b, SPXVI – nur SPXVI; *szprys* subst. m. – Sw. o **Etym:** nhd. *Sprieße* subst. f., ‘Stange, Stütze, Pfeiler’, GRI. ♦ LINDES Definition zu Inhalt 2 stammt aus Dudz[iniński] 1776, MAY. SWIL und SW schreiben sie ab. Das Wort wurde ursprünglich als Maskulinum entlehnt (als Vorbild diente vielleicht süddt. *Sprieß*). Das Femininum bei 1691 Pot[ocki] Org. Fr kommt wohl nach dem Neuhochdeutschen.

« zurück blättern vor »